

*До спеціалізованої вченої ради Д.64.051.28
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна*

ВІДГУК

офіційного опонента — кандидата юридичних наук Агапової Олени Валеріївни - на дисертацію Іщенко Людмили Владиславівни на тему: «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції в Україні», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 — адміністративне право та процес; фінансове право; інформаційне право.

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Наразі у нашій державі відбувається динамічний і складний етап трансформаційних перетворень системи органів виконавчої влади, що має на меті зміну концепції їх функціонування на основі законодавчого закріплення пріоритету сервісної функції, запровадження нових принципів взаємодії громадян і держави. Важливою складовою цього процесу є реформування системи органів охорони правопорядку, приведення їх діяльності у відповідність до європейських стандартів як гарантів вільної реалізації прав і свобод громадянами та фізичними особами, що стане запорукою ефективної розбудови інститутів громадянського суспільства. Завдяки цьому зростає роль правоохоронних органів у системі державного управління, реалізацію якої державою покладено на Національну поліцію України. Значну кількість законодавчо закріплених завдань Національна поліція України реалізовує у процесі здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності, тому дослідження сутності, форм, методів і заходів здійснення Національною поліцією України адміністративно-юрисдикційної діяльності, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо її вдосконалення є цілком умотивованим і необхідним.

Зважаючи на зазначені вище фактори, а також на необхідність удосконалення законодавчого регулювання адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції й активізації відповідної законопроектної роботи, можна стверджувати, що дисертаційне дослідження Іщенко Людмили Владиславівни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції в Україні» має комплексний характер, вирізняється своєчасністю, науковістю та практичною актуальністю.

Метою означеного дослідження є визначення сутності, форм, методів і заходів здійснення Національною поліцією України адміністративно-юрисдикційної діяльності, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення її функціонування.

Безумовною перевагою роботи є те, що авторкою: опрацьовано основні наукові підходи до визначення поняття та сутності адміністративно-юрисдикційної діяльності (С. 36); схарактеризовано ознаки адміністративно-юрисдикційної діяльності та принципи її здійснення органами виконавчої влади (С. 26—27); виокремлено основні функції та методи здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності (С. 44, 61); з'ясовано форми здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності органами виконавчої влади (С. 68—69); розкрито сутність такої правової категорії, як адміністративний вплив (С. 93); схарактеризовано адміністративно-правовий статус Національної поліції України як суб'єкта здійснення адміністративно-правового впливу (С. 129); досліджено види заходів адміністративно-правового примусу, які застосовує Національна поліція України, включно із нормативними засадами їх здійснення (С. 103); проаналізовано зарубіжний досвід здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції та можливості його застосування в Україні (С. 160).

Дисертаційна робота характеризується належним методологічним підходом до дослідження, який органічно поєднує системний підхід і діалектику, що дає змогу повною мірою досягти мети дослідження, здійснити аналітичний пошук за обраним предметом.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна.

Наукові положення, рекомендації та висновки представленої дисертаційної роботи належно обґрунтовані й достовірні, оскільки обумовлені системним аналізом наукових праць, вітчизняних і зарубіжних нормативно-правових актів за тематикою дослідження.

Детальне вивчення дисертаційної роботи дає змогу дійти висновку, що Л. В. Іщенко обґрунтувала низку концептуальних положень, які мають вагоме значення для розвитку науки адміністративного права.

Основними позитивними аспектами дослідження, пов'язаними з його новизною і практичною значущістю, є те, що в результаті роботи над дисертацією уперше:

- запропоновано увести в науковий обіг авторські дефініції поняття «поліцейська послуга» та «адміністративно-юрисдикційна діяльність»;

- виокремлено характерні ознаки публічно-сервісних заходів адміністративного примусу;

- обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення принципів партнерської взаємодії Національної поліції з представниками громади й органів місцевого самоврядування, а саме: 1) принципу взаємної відповідальності представників поліції та громади задля підтримання громадського порядку; 2) принципу територіальності; 3) принципу узгодженості рішень і дій поліції відповідно до потреб громади; 4) принципу підзвітності поліції громаді; 5) принципу доступності послуг поліції для населення; 6) принципу реагування поліцейських на соціальні чинники правопорушень; 7) принципу залучення ресурсів громади для підтримання правопорядку;

- доведено необхідність розширення класифікації адміністративно-примусових заходів, які застосовує Національна поліція, шляхом додавання нового критерію з подальшим оформленням в окрему групу публічно-сервісних заходів.

Викликають практичний інтерес положення роботи, у яких обґрунтовано необхідність розширення переліку профілактичних заходів адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції у сфері ювенальної превенції шляхом запровадження негайного превентивного вилучення дитини, яка перебуває у потенційно загрозливих, ризикованих умовах, що створюють небезпеку для її життя та здоров'я або створюють підстави для вчинення правопорушення самим неповнолітнім.

Належне місце в роботі приділено аналізу європейського досвіду організації адміністративно-юрисдикційної діяльності. Так, дисертанткою акцентовано на необхідності поглиблення співпраці поліції й населення у межах принципу партнерської взаємодії поліції й населення (С. 177).

Структурні частини дисертації Іщенко Людмили Владиславівни внутрішньо пов'язані між собою і становлять органічну єдність. Зміст дисертації відповідає обраній темі, характеризується логічністю та комплексністю. Оформлення дисертаційної роботи відповідає державним стандартам. Дисертацію виконано в професійному науковому стилі. Наукові положення й висновки, наведені в роботі, є обґрунтованими та детально розкритими в межах рукопису. Результати вирішення поставлених завдань є цілісним і завершеним дослідженням.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових фахових виданнях.

Заслуговує на підтримку той факт, що основні теоретичні положення, висновки та пропозиції дисертації знайшли відображення в достатній кількості публікацій у наукових фахових виданнях з юридичних наук, а також у тезах наукових повідомлень на всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях. Це свідчить про ретельно проведену дисертанткою роботу та її відповідну апробацію.

Автореферат дисертації розкриває її основні положення, є ідентичним дисертації за структурою і змістом.

Варто відзначити стан і можливості впровадження результатів означеного дослідження, зокрема: у науково-дослідній сфері — як основу для подальшого дослідження здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності органами Національної поліції України; у правотворчій сфері — під час реформування чинного адміністративного законодавства; у правозастосовній діяльності — для вдосконалення адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України; у навчальному процесі — як теоретичні матеріали для викладання навчальної дисципліни «Адміністративне право України», спеціальних навчальних курсів і підготовки навчальної літератури із зазначеної дисципліни.

Дискусійні положення дисертаційного дослідження.

Оцінюючи позитивно зміст дисертаційного дослідження Л. В. Іщенко «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції в Україні», відзначаючи загалом її належний теоретичний рівень та важливе практичне значення, вважаємо за потрібне висловити деякі міркування й зауваження щодо положень, які мають дискусійний характер або потребують додаткового обґрунтування.

1. Здобувачка у дисертаційному дослідженні особливу увагу приділяє сервісному аспекту діяльності Національної поліції. Зокрема, авторка зазначає, що в період усебічної сервізації публічної сфери суспільних відносин надання послуг населенню перетворюється на магістральний напрям діяльності будь-яких державних органів, зокрема правоохоронних. У такий спосіб у роботі послідовно доводиться твердження про появу нової форми адміністративно-юрисдикційної діяльності, а саме **поліцейської послуги**. Авторкою визначено, що «поліцейська послуга» — це діяльність Національної поліції, спрямована на задоволення потреб суспільства у створенні безпечного середовища завдяки підтриманню публічної безпеки й порядку, а також забезпеченню прав і свобод окремих осіб шляхом здійснення їх охорони або юридичного оформлення.

Водночас хотілося б почути думку дисертантки щодо співвідношення у діяльності поліції застосування заходів примусу та надання послуг, особливо в контексті задоволення загального публічного інтересу й гарантування громадського порядку.

2. У дисертаційному дослідженні авторкою запропоновано розширити класифікацію адміністративно-примусових заходів, які застосовує Національна поліція, та виокремити групу **публічно-сервісних заходів**. Не заперечуючи щодо цього положення загалом, маємо зазначити, що виникає необхідність в уточненні авторської позиції щодо **критерію**, за яким можна виокремити нову групу публічно-сервісних заходів.

3. Досліджуючи профілактичні заходи адміністративно-юрисдикційної діяльності, дисертанткою запропоновано (окрім поліцейського піклування) нормативно закріпити такий попереджувальний захід щодо неповнолітніх і малолітніх, як негайне превентивне вилучення дитини. На думку здобувачки, чи не дублюватиме законодавче закріплення такого попереджувального заходу положення вже чинних нормативних актів у сфері запобігання та протидії насильству щодо осіб, які не досягли 18 років?

4. У межах дисертаційної роботи запропоновано на законодавчому рівні закріпити принципи партнерської взаємодії органів поліції та населення (зокрема, принцип взаємної відповідальності представників поліції та громади за підтримання громадського порядку). Проте, зміст викладеного матеріалу не дає змоги належно оцінити позицію авторки щодо відповідальності громади за підтримання громадського порядку.

Сформульовані зауваження та пропозиції суттєво не впливають на загальний позитивний висновок щодо якості проведеного дослідження, навпаки: свідчать про комплексний характер порушеної проблематики, її складність і актуальність.

Можна дійти висновку, що дисертаційна робота «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції в Україні» є самостійним завершеним науковим дослідженням — за актуальністю, новизною постановки та

вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною значущістю. Обґрунтованістю здобутих результатів дисертація цілком відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її авторка — Іщенко Людмила Владиславівна — заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 — адміністративне право та процес; фінансове право; інформаційне право.

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

завідувачка відділу міжнародного співробітництва

та роботи з іноземцями Національного

наукового центру «Інститут судових експертиз

ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»,

кандидат юридичних наук

*Відпис Агапові О.В. завідувач
Виконано секретар ННЦ „ІСЕ ім. Засл. проф.
М.С. Бокаріуса”*

Державна с.с.